

4 Vedlikehald og rehabilitering i kommunar (576, post 60)

Det blir innført eit øyremerkte tilskot til kommunesektoren på 2,5 milliardar kroner over kapittel 576, post 60 til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. Føremålet med tilskotet er å bidra til auka aktivitet i bygg- og anleggsbransjen, og dessutan å henta inn noko av vedlikehaldsetterslepet i kommunane.

Fordeling og utbetaling

2 mrd. kroner av tilskotet blir fordelt med eit likt beløp per innbyggjar, basert på innbyggjartal per 1. januar 2020, medan 0,5 mrd. kroner blir fordelt etter den einskilde kommune sin del arbeidsledige, basert på tal frå Nav per april 2020, då arbeidsløysa var 9,6 prosent. Tilskotet blir gitt til alle kommunar utan søknad. Tildeling til den einskilde kommune er vist i vedlegg 2.

Heile tilskotet vil bli utbetalt i samband med terminutbetalinga av rammetilskotet i juli.

Kriterium for bruk av tilskotet

Tilskotet er eit eingongstilskot for 2020. Midlane må bli brukte på prosjekt som startar opp i 2020, det vil seie at kontrakt med entreprenør må vere inngått. Midlane skal bli brukt til prosjekt og tiltak som kjem i tillegg til allereie vedtatte prosjekt, i kommunen sitt opphavlege, vedtatte budsjett for 2020. Kommunane må utforme og dimensjonere tiltaka sine i tråd med denne føresetnaden.

Tilskotet skal nyttast til tiltak innan vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av bygg, anlegg og vegar. Dette omfattar infrastruktur som er eigd av organisasjonar som er regulerte i kommunelova eller kommunal særlov, dvs. kommunen, kommunale føretak (KF), interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap og interkommunale selskap (IKS).

Tilskotet skal gå til kjøp av tenester, og kan ikkje bli brukt på prosjekt som blir utførte av kommunane sine eigne etatar eller av kommunale føretak. Mellombelse tilsetjingar i kommunane av registrerte arbeidsledige vil likevel liggje innanfor tilskotsordninga. Tilskotet kan òg nyttast til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av kyrkjebygg, dvs. kyrkjer som kommunane etter kirkeloven har eit økonomisk ansvar for.

Tilskotet kan òg nyttast til vedlikehald, rehabilitering og oppgradering av bygg, vegar og anlegg som er eigde av verksemder som får kommunale driftstilskot. Tilskotet kan likevel ikkje gå til verksemder som driv forretningsverksemd eller i dei høva der bygget eller anlegget som nyt godt av tilskotet, blir brukt i forretningsverksemd. Dette inneber at òg barnehagar, skular, sjukeheimar, omsorgsinstitusjonar, museum, idrettsanlegg osb. som er eigde av andre enn kommunen eller fylkeskommunen sjølve, kan vere potensielle mottakarar av tilskotet, så framt dei oppfyller dei nemnde kriteria. For dei kommunane som gjennom tiltakspakka vel å finansiere vedlikehald, rehabilitering eller oppgradering av bygg og anlegg som dei sjølv ikkje eig, vil dette innebære at meirverdiavgiftskompensasjonen blir redusert.

Tilskotet skal ikkje gå til investeringar i nybygg/nyanlegg, bortsett frå mindre investeringar som ikkje i vesentleg grad fortrenger andre vedlikehalds- og rehabiliteringsprosjekt.

I enkelte høve vil same prosjekt kunne komme inn under både vedlikehaldstilskotet og andre statlege tilskotsordningar, t.d. investeringstilskot til omsorgsbustader og sjukeheimsplassar, eller bustadtilskot til utleigebustader frå Husbanken. Dersom eit prosjekt delvis blir finansiert gjennom andre øyremerkte tilskotsordningar, kan ikkje det same prosjektet bli finansiert med vedlikehaldstilskotet.

Ut over alminnelege vedlikehaldstiltak og innhenting av vedlikehaldsetterslep, kan tilskotet til dømes bli nytta til tiltak for tilrettelegging for besøk i sjukeheim.

Det er ikkje krav om kommunal eigendel for å kunne få tilskotet. Tilskotet skal i utgangspunktet fullfinansiere vedlikehaldsprosjekt i regi av kommunen eller ved kjøp av tenester. Ved tiltak som har høgare kostnadsramme enn tilskotet, kan kommunen supplere med eigne midlar.

Rapportering og kontroll

Kommunane må i etterkant gi ei samla rapportering til fylkesmannen om bruken av tilskotet. Ubrukte midlar som følgje av at tiltak ikkje har blitt sette i gang i 2020, må betalast tilbake. Rapporteringa skal òg angi til kva for eit formål (gruppert etter KOSTRA-funksjoner) og i kva for eit år (utgiftsført i 2020 eller sett av på bundne fond per 1.1.2021, ev. ikkje brukt i tråd med kriteria) tilskotet har blitt brukt.

Revisor skal attestere at midlane har blitt brukte i tråd med dei nemnde kriteria, eventuelt òg oppgi kva for eit beløp som skal betalast tilbake. For kommunar der tilskotet utgjer mindre enn 500 000 kroner, er det likevel ikkje krav om revisorattestasjon.

Fylkesmannen rapporterer vidare til departementet. Rapporteringa frå fylkesmennene treng berre omfatte i kva grad kommunen har brukt midlane i tråd med føresetnadene eller ikkje, og dessutan eventuelle saker der det kan bli snakk om tilbakebetaling, i tillegg til at rapporteringa til kommunane på bruken av tilskotet etter KOSTRA-funksjonar og år må vere inkluderte.

Fristen for rapporteringa frå fylkesmennene til departementet er 26. mars 2021.

Rekneskapsføring

Korleis tilskotet er brukt er styrande for inntekts- og utgiftsføringa og for funksjonsbruken. Den delen av tilskotet som blir brukt på tiltak som etter forskrift og KRS 4 frå Foreningen for god kommunal rekneskapsskikk (GKRS) skal bli utgiftsført i driftsrekneskapen, og blir òg inntektsført i driftsrekneskapen. Den delen av tilskotet som blir brukt på tiltak som i samsvar med forskrift og KRS 4, skal bli ført i investeringsrekneskapen, blir òg inntektsført i investeringsrekneskapen. Tilskotet blir inntektsført på KOSTRA-art 700 Refusjon fra staten under den KOSTRA-funksjonen som dei respektive tiltaka høyrar inn under. Tiltaka blir utgiftsførte på dei KOSTRA-funksjonane som dei respektive tiltaka høyrar inn under.

I dei høva der tiltak har blitt sette i verk, men ikkje er fullførte i 2020, men der tilskotet er bunde opp til konkrete prosjekt, blir ubrukte midlar knytt til tiltaket sette av til eit bunde driftsfond eller eit bunde investeringsfond, avhengig av kva for type tiltak det er snakk om.